ZDROWIE I ŻYCIE

DZIENNIK URZĘDOWY IZBY ZDROWIA W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Numer 4 (122). Rocznik IV. | Kraków, 24. 1. 1943 r.

Redaktor: Dr. med. Werner Kroll, Krakau, Albrechtstr. 11 a, tel. 10524. — Wydawnictwo: Gesundheitskammer, Krakau, Albrechtstr. 11 a, tel. 10524. — Odpowiedzialny za dział ogłoszeń: W. von Würzen, Krakau, Albrechtstraße 11 a. — Rachunek bankowy: Gesundheitskammer — w Creditanstalt-Bankverein, Krakau, Adolf-Hitler-Platz, róg Szewskiej. — Pocztowe konto czekowe: Warszawa 73. — Adres telegraficzny: Gesundheitskammer, Krakau, — Prenumerata Zł. 3.— miesięcznie. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują zamówienia. — Czasopismo ukazuje się co tydzień.

Artykuły dla części redakcyjnej nadsyłać wyłącznie pod adresem: Redakcja „Zdrowie i Życie", Krakau, Albrechtstr. 11 a, lub do Oddziału Warszawskiego, Warszawa, Koszykowa 37 (Okręgowa Izba Zdrowia). Rękopisy nadsyłać można bądź to w języku polskim, bądź to niemieckim. Korespondencję w sprawie ogłoszeń, zwłaszcza ogłoszeń pod szyfrą, kierować wyłącznie: Wydawnictwo Gesundheitskammer. Krakau, Albrechtstr. 11 a.

Nie zamówione rękopisy zwraca się tylko w wypadku dołączenia opłaty pocztowej w odpowiedniej wysokości.

TREŚĆ: Str.

Rady dla lekarzy celem zwalczania dżumy (dokończenie) 649

Rady dla lekarzy celem zwalczania dżumy

Opracowane w Urzędzie Zdrowia Rzeszy

Z 15 października 1942. — Reichsgesundheitsblatt 1942. Nr. 41 str. 743.

(Dokończenie)

Wydzieliny i odchody chorych (plwocina, ropa z gruczołów, stolec, mocz, przy konających także wypływającą z ust i nosa ciecz i in.) należy zbierać do naczyń (np. szklanych spluwaczek) napełnionych do połowy płynem odkażającym i dopiero po dostatecznie długim czasie (patrz podane w ust. 11) wylać do ustępu. Użyte przy zatrzymywaniu czy otarciu wydzielin i odchodów lignina, wata, płatki gazy, jak również używane bandaże należy niezwłocznie spalić, a na wypadek gdyby to było niemożliwe (np. gdyby nie było pod ręką płonącego ogniska) należy je umieścić w naczyniu wypełnionym płynem odkażającym i dopiero po odpowiednio długiej dezynfekcji wyrzucić je do dołu ustępowego albo usunąć w inny odpowiedni sposób.

Pozostawione przez chorego resztki jedzenia i picia należy po natychmiast przeprowadzonej dezynfekcji wrzucić do ustępu.

Wodę po myciu i kąpieli, oraz brudną wodę należy zmieszać z taką ilością jednego ze środków podanych w ust. 10, ażeby roztwór osiągnął odpowiedni stopień stężenia i dopiero po dostatecznie długim działaniu środka odkażającego można ją wylać.

Bieliznę pościelową i osobistą, użyte do oczyszczania chorego na dżumę chustki i części jego odzieży nadające się do prania, należy włożyć w każdym poszczególnym wypadku natychmiast do naczynia z rozcieńczoną wodą krezolową albo innym stosownym środkiem odkażającym (patrz ust. 11 II). Płyn ten musi je przykryć zupełnie i dopiero po wystarczająco długim działaniu środka odkażającego bielizna może być dalej prana. W razie koniecznej potrzeby wystarczy również wygotowanie w wodzie z dodatkiem sody. Przedmioty zalewa się zimną wodą, tak aby były nią zupełnie pokryte i od momentu zagotowania przynajmniej przez kwadrans muszą one pozostawać we wrzątku; naczynie, w którym odbywa się gotowanie, musi być przykryte. Nie dające się prać części garderoby, materace, dywany i inne przedmioty nadające się do dezynfekcji parowej, należy odkażać w aparacie parowym zakładu dezynfekcyjnego. Co się tyczy przypadków, w których odkażanie w zakładzie dezynfekcyjnym jest niemożliwe i odnośnie do bliższych szczegółów przeprowadzania dezynfekcji odsyła się do zarządzeń dezynfekcyjnych przy dżumie (załącznik 8 i 8a do zarządzenia Rady Związkowej z 3 lipca 1902). Odnośnie do wchodzących w rachubę każdorazowo środków odkażających odsyła się do ust. 10 — 12 niniejszych wskazań.

Posadzkę w pokoju chorego należy wycierać codziennie przynajmniej raz odkażającym płynem (np. wodą krezolową). Jeżeli podłoga, łóżko, szafka nocna albo ściana w pobliżu łóżka zostanie zanieczyszczona wydzielilnami chorego, należy je natychmiast gruntownie zmyć płynem dezynfekującym.

Naczynia do jedzenia i picia, używane przez chorego, nie mogą być przez inne osoby używane. Po każ-

dorazowym użyciu przez chorego muszą one być odkażone, a po jego wyzdrowieniu względnie po jego śmierci dopiero wówczas mogą być ponownie użyte, gdy zostaną dokładnie zdezynfekowane (np. wygotowane w wodzie z dodatkiem sody). Również inne przedmioty używane przez chorego muszą być odkażone przed ponownym użyciem przez kogo innego.

Zupełnie zrozumiałym jest zakaz wyrobu, przechowywania i sprzedaży środków żywności w lokalu, w którym znajduje się chory na dżumę, albo w sąsiedztwie tego pomieszczenia. Współudział chorych na dżumę, podejrzanych o tę chorobę i podejrzanych o zakażenie, przy wyrobie, przyrządzaniu i sprzedaży środków żywności jest ostro zabroniony. Miejsca sprzedaży środków żywności w domach, w których zaszedł wypadek dżumy, mogą być policyjnie zamknięte.

Chorych na dżumę należy przewozić w miarę możności w wozach przeznaczonych dla chorych. Dla wywożenia chorych nie wolno z reguły posługiwać się pojazdami publicznego użytku (dorożki, tramwaje itp.). Jeżeli to z konieczności wyjątkowo nastąpiło, należy natychmiast przeprowadzić gruntowną dezynfekcję, przy czym należy zastosować przepisy instrukcji o dezynfekcji przy dżumie (załącznik 8 i 8a do zarządzenia Rady Związkowej z 3 lipca 1902), odnoszące się do dezynfekcji pomieszczeń. Zasady postanowień odnoszących się do komunikacji kolejowej w czasie występowania dżumy znajdują się w załączniku 9 do tego samego zarządzenia.

Natychmiast po wywiezieniu chorego do szpitala, lub po jego wyzdrowieniu czy śmierci należy wydezynfekować przynajmniej jego pokój, łóżko i bieliznę osobistą, przedmioty używane przez chorego lub w czasie jego pielęgnacji itd. Rodzaj i zakres dezynfekcji wyznacza urzędowy dezynfektor, któremu poruczono odkażenie, zaś w wypadkach wątpliwych (np. gdy w grę może wchodzić odkażenie całego mieszkania, względnie całego domu) Urząd Zdrowia.

Gdzie istnieją szczury, myszy, pchły i pluskwy, celowe jest połączenie dezynfekcji z energicznym wytępieniem pasożytów. Naturalnie w miejscowości, gdzie pokazała się dżuma, musi być zarządzone ogólne, dokładne i skuteczne zwalczanie szczurów.

Zwłoki zmarłego na dżumę mogą również stać się źródłem zakażenia. Dla uniknięcia tego należy je owinąć w chustki przepojone jakimś płynem odkażającym i możliwie jak najprędzej złożyć do trumny, której dno pokryte jest materiałem chłonnym, sproszkowanym torfem albo trocinami. Spiesznie też należy je usunąć z domu, w którym nastąpiła śmierć i odwieść do kostnicy albo innego odosobnionego, zamykanego pomieszczenia. Mycie zwłok musi być zaniechane. Zaniechać również należy wystawiania zwłok na widok w otwartej trumnie oraz składania wizyt kondolencyjnych.

9. Obowiązek zgłaszania.

Celem wdrożenia natychmiastowych zarządzeń o koniecznych środkach zaradczych na wypadek wybuchu dżumy i zachorzeń podejrzanych o dżumę istnieje w Niemczech ustawowy obowiązek zgłaszania.

Niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości każde zachorowanie, każde podejrzenie i każdy przypadek śmierci podejrzanego o dżumę, muszą być zgłoszone. Zgłaszane muszą być również osoby, które, nie będąc same chore, wydzielają zarazki dżumy. Przy zmianie mieszkania albo miejsca pobytu, jak również przy przyjęciu do szpitala i opuszczeniu go należy na nowo dokonać zgłoszenia.

Do zgłaszania obowiązani są:

1. Każdy lekarz, który stwierdził chorobę, ma w tym kierunku podejrzenie lub stwierdził wydzielanie prątków dżumy,

2. zwierzchnictwo gospodarstwa domowego,

3. każda osoba zajmująca się zawodowo pielęgnacją czy leczeniem chorego,

4. każdy, w którego mieszkaniu albo domostwie zaszedł wypadek podejrzanego zachorowania, zachorowania na dżumę albo wypadek śmierci.

5. oglądacze zwłok.

Na statkach i na galarach za zwierzchnika uważa się kapitana i prowadzącego galar albo ich zastępców.

Obowiązek wymienionych pod 1. — 5. osób występuje tylko wówczas, jeżeli nie ma poprzednio do zgłoszenia zobowiązanego. (§§ 2 i 3 zarządzenia ministra spraw wewnętrznych Rzeszy w sprawie zwalczania chorób zakaźnych z 1 grudnia 1938 Reichsgesetzbl.

1938 I str. 1721). Zgłoszenie może nastąpić ustnie lub pisemnie we właściwym urzędzie zdrowia. Pisemne zgłoszenie uważa się za dokonane z chwilą nadania na pocztę. Urzędy zdrowia wydają bezpłatnie na żądanie karty meldunkowe na zgłoszenia pisemne. Urzędy zdrowia (przy komunalnych urzędach zdrowia przedstawiciele tych urzędów) zwracają koszta przesyłki zgłoszenia osobom zobowiązanym do zgłaszania.

Prócz zgłoszenia pisemnego celowe jest w każdym wypadku jeszcze dodatkowe dokonanie zgłoszenia natychmiast w drodze telefonicznej.

W następujących poniżej ustępach 10 i 11, omawiających odkażanie, podaje się jeszcze niektóre nowe środki dezynfekujące oprócz wspomnianych w urzędowym zarządzeniu dotyczącym dezynfekcji przy dżumie (załącznik 8 i 9 zarządzenia Rady Związkowej o zwalczaniu dżumy z 3 lipca 1902).

10. Środki dezynfekcyjne.

a) Mleko wapienne.

Nadaje się do dezynfekcji ścian wapiennych, podłóg ubijanych z gliny, posadzek kamiennych oraz do dezynfekcji wydalin chorego, jak również wód ściekowych, dołów ustępowych itd.

Świeżo palone wapno (około 400 g, uwaga na rozprysk!) rozdrobnione umieszcza się w większym naczyniu i polewa równomiernie wodą (około połowy ilości wapna); rozsypuje się ono przy tym, ogrzewając się silnie i zwiększając objętość, na proszek wapienny. Do jednego litra proszku wapiennego (około 600 g) dodaje się wówczas stopniowo, stale mieszając, 3 litry wody. (Należy chronić oczy przed pryśnięciem!). Mleko wapienne zawiera około 17% wapna gaszonego. Jeżeli nie rozporządza się świeżo palonym wapnem, to można mleko wapienne przyrządzić również przez zmieszanie 1 litra wapna gaszonego z głębszych warstw dołu na wapno z 3 litrami wody. Przed użyciem mleko wapienne należy wstrząsnąć lub rozmieszać.

b) Mleko wapienno-chlorowane.

Nadaje się do tych samych celów, co mleko wapienne. Mleko wapienno-chlorowane przygotowuje się z wapna chlorowanego (calcaria chloranta), które powinno się przechowywać w szczelnie zamkniętych naczyniach, chronione przed światłem, a posiadać winno przenikliwy zapach chloru, w ten sposób, że na każdy litr wapna chlorowanego (około 600 g) dodaje się stopniowo 5 litrów wody, stale mieszając. Mleko wapna chlorowanego zawiera około 10% wapna chlorowanego. Należy je przygotowywać każdorazowo świeżo przed użyciem.

Do metali, które nie są chronione niklowaniem, chromowaniem lub pomalowaniem farbą, nie wolno tego środka stosować.

c) Caporit.

Nadaje się do tych samych celów co mleko wapienne i mleko wapienno-chlorowane; dla dezynfekcji wydalin 2%, zresztą 1%.

Do metali odnosi się to samo, co przy mleku wapienno-chlorowanym.

d) Chloramina, mianina i chloramina surowa.

Nadaje się do dezynfekcji rąk (0,25 do 0,5 %), jak również przedmiotów (1 %).

Dla dezynfekcji powierzchownej i pomieszczeń celowe jest stosowanie tańszej chloraminy surowej (1 %).

Dalej nadaje się do dezynfekcji stolca, moczu, krwi (2%), jak również bielizny (1%) — (przy bieliźnie kolorowej 0,5 % przy odpowiednio dłuższym czasie oddziaływania).

Należy pamiętać, że chloramina, mianina i chloramina surowa powodują pełznięcie barw. Co do metali odnosi się to samo, co podano pod „mlekiem wapienno-chlorowanym".

e) Roztwór formaldehydu (formalina).

Nadaje się do dezynfekcji przedmiotów, które nie znoszą zagotowania, a w szczególnych aparatach dla pary formalinowej do zaostrzonej końcowej dezynfekcji pomieszczeń. Dla uzyskania rozczynów zdatnych do użytku dopełnia się 30 lub 60 cm^3 kupnego roztworu formaldehydu (Formaldehyd solutus niemieckiego lekowzoru 6 — formalina) wodą do 1 litra. Rozczyny te zawierają około 1—2 % formaldehydu.

f) Kohrsoform wolny od mydła, kohrsoform surowy wolny od mydła.

Nadaje się do tych samych celów co roztwór formaldehydu. Dla uzyskania roztworu gotowego do użytku dopełnia się 40 lub 80 cm^3 wodą do 1 litra. Roztwory te zawierają około 1—2 % formaldehydu.

g) Aquazid.

Nadaje się do dezynfekcji rąk (2—4 %), do dezynfekcji powierzchownej i pomieszczeń, z wyjątkiem przedmiotów metalowych nie chronionych niklowaniem, chromowaniem, lub pomalowaniem farbą (2 %), i dla dezynfekcji bielizny (zależnie od czasu oddziaływania 1—3 %). Moczenie bielizny aquazidem winno się odbywać w naczyniach drewnianych. Przy przepisowym użyciu włókna bielizny nie ulegają nadgryzieniu.

h) Rhodocrema.

Nadaje się głównie do dezynfekcji rąk. Środka tego należy używać nie rozcieńczonego.

i) Roztwór mydła krezolowego (Liquor cresoli saponatus — lekowzoru niemieckiego 6).

Nadaje się dla wszystkich celów dezynfekcyjnych: pokojów chorych, ustępów itd. (3—5 %), wydalin (10 %), przedmiotów (3—5 %), bielizny (3 %) (zapach krezolowy!) i w razie potrzeby do dezynfekcji rąk (2—3 %) — (zapach krezolowy!).

k) Liquor Cresoli „Grünau".

Ten wolny od mydła środek zezwalający na pominięcie liquor cresoli saponatus ma zastosowanie dla tych samych celów i w tym samym stężeniu jak to podano pod i. Przedmioty metalowe nie niklowane czy chromowane, czy chronione pomalowaniem farbą należy dezynfekować z dodatkiem sody (1—2 pełnych łyżek stołowych na 1 litr roztworu) a po dezynfekcji dobrze spłukać.

l) Lisol wolny od mydła.

Stosować tak samo jak Liquor Cresoli „Grünau".

m) Sagrotan wolny od mydła (bez zapachu).

Nadaje się do dezynfekcji rąk (2 %), bielizny (zależnie od czasu oddziaływania 1—3 %), pomieszczeń i przedmiotów (2—3 %), jak również kału, krwi i moczu (6 %). Przedmioty metalowe nie chronione niklowaniem, chromowaniem lub malowaniem farbą dezynfekuje się celowo z dodatkiem sody (1—2 pełnych łyżek stołowych na 1 litr roztworu) a po dezynfekcji należy je dobrze spłukać.

n) Pangrol.

Nadaje się do dezynfekcji rąk (2 %), bielizny i pomieszczeń (2—3 %), jak również kału i moczu (6 %). Do przedmiotów metalowych odnosi się powiedziane pod m).

o) Sanatol (o przyjemnym zapachu).

Tak samo stosować jak Sagrotan wolny od mydła, jednakże nie można robić roztworów o stężeniu większym jak 2 %. Dla uzyskania roztworu gotowego do użytku musi się wodę dodawać wśród stałego mieszania do odmierzonej ilości sanatolu, a nie odwrotnie.

11. Stosowanie środków dezynfekcyjnych.

I. Ogólna higieniczna dezynfekcja rąk i ciała.

Czasy oddziaływania wszystkich środków dezynfekcyjnych 5 minut.

a) Chloramina, mianina i chloramina surowa (0,25—0,5 %),
b) Aquazid (2—4 %),
c) Rhodocrema (nierozcieńczony),
d) Roztwór mydła krezolowego (2—3 %),
e) Liquor cresoli Grünau (2—3 %),
f) Lisol wolny od mydła (2—3 %),
g) Sagrotan wolny od mydła (2 %),
h) Pangrol (2 %),
i) Sanatol (2 %).

II. Dezynfekcja bielizny.

(Bielizny osobistej i pościelowej, chustek do nosa, części odzieży nadających się do prania oraz podu-

---

szek, kołder, materacy, sienników, pościeli, dywaników przed łóżka, ścierek użytych do szorowania itd.)

a) Chloramina, mianina i chloramina surowa (1 % czas oddziaływania 4 godziny, nie nadaje się dla bielizny kolorowej, w tym przypadku 0,5 % przy 12-godzinnym czasie oddziaływania),
b) Roztwór formaldehydu (formalina 3 %-owa = 1 %-owy formaldehyd, czas oddziaływania 2 godziny),
c) Kohrsoform wolny od mydła i roztwór lawagrolu (4 % = 1 % formaldehydu, czas oddziaływania 2 godziny),
d) Aquazid (2—4 %, czas oddziaływania 2 godziny; 1 % czas oddziaływania 4 godziny),
e) Roztwór mydła krezolowego (3 %, czas oddziaływania 2 godziny),
f) Liquor cresoli „Grünau" (2—3 %, czas oddziaływania 2 godziny; 1 % czas oddziaływania 4 godziny),
g) Lisol wolny od mydła (2—3 %, czas oddziaływania 2 godziny; 1 % czas oddziaływania 4 godziny),
h) Sagrotan wolny od mydła (2—3 %, czas oddziaływania 2 godziny; 1 %, czas oddziaływania 4 godziny),
i) Pangrol (2—3 %, czas oddziaływania 2 godziny; 1 %, czas oddziaływania 4 godziny),
k) Sanatol (2 %, czas oddziaływania 2 godziny; 1 %, czas oddziaływania 4 godziny).

III. Dezynfekcja pokojów chorych, ustępów itd.

(Podłogi, ściany, okna, ustępy, zwłaszcza sedesy, meble, łóżka, stoliki nocne, umywalnie, baseny, naczynia na mocz, nocniki, rączki u drzwi, przybory i naczynia do płukania, wanny)

Czas oddziaływania patrz tekst.

a) Mleko wapienne (odpowiada około 17 % gaszonego wapna. — Patrz umieszczony powyżej przepis na jego przygotowanie),
b) Mleko wapna chlorowanego (odpowiada około 10 % wapna chlorowanego. — Patrz podany powyżej przepis — rozdział 76 b),
c) Caporit (2 %),
d) Chloramina, mianina, chloramina surowa (1 %)
e) Roztwór formaldehydu (formalina 3 %-owa = 1 %-owy formaldehyd),
f) Kohrsoform wolny od mydła i roztwór lavagrolu (4 % = 1 % formaldehydu),
g) Aquazid (2 %),
h) Roztwór mydła kresolowego (3—5 %),
i) Liquor cresoli Grünau (3—5 %),
j) Lisol wolny od mydła (3—5 %),
k) Sagrotan wolny od mydła (2—3 %),
l) Pangrol (2 %),
m) Sanatol (2 %).

IV. Dezynfekcja wydalin chorego.

(Kał, mocz, krew, plwocina, wymiociny, woda do płukania, resztki jedzenia).

Czas oddziaływania: 3 godziny po zmieszaniu z równą ilością roztworu dezynfekcyjnego o podanych poniżej stężeniach.

a) Mleko wapienne (około 17 %) (Patrz podany wyżej przepis przygotowania),
b) Mleko wapna chlorowanego (około 10 %). (Patrz podany powyżej przepis przygot.).
c) Caporit (2%),
d) Chloramina, mianina i chloramina surowa (2 %),
e) Roztwór formaldehydu (formalina 6 % = 2 % formaldehydu),
f) Kohrsoform wolny od mydła (8 % = 2 % formaldehydu),
g) Aquazid (4 %),
h) Roztwór mydła krezolowego (10 %),
i) Liquor cresoli Grünau (10 %),
j) Lisol wolny od mydła (10 %),
k) Sagrotan wolny od mydła (6 %),
l) Pangrol (6 %).

V. Dezynfekcja przedmiotów, które zetknęły się z chorym lub jego wydalinami.

(Przybory do jedzenia i do picia, grzebienie, szczotki do włosów, paznokci, ubrania i zębów, zabawki).

Czas oddziaływania 2 godziny.

a) Chloramina, mianina i chloramina surowa (1 %),

b) Formaldehyd (formalina 3 % = 1 % formaldehydu),

c) Kohrsoform wolny od mydła (4 % = 1 % formaldehydu),

d) Aquazid (2—3 %),

e) Roztwór mydła krezolowego (3—5 %),

f) Liquor cresoli Grünau (3—5 %),

g) Lisol wolny od mydła (3—5 %),

h) Sagrotan wolny od mydła (2—3 %),

i) Pangrol (2—3 %),

j) Sanatol (2 %).

NIEDZIELNE DYŻURY LEKARZY W KRAKOWIE na dzień 24. I. 1943

Lekarze ogólni:

Lek. Brzycki Michał, Król. Jadwigi 29
Dr. Budzyński Kazimierz, Braci Dudzińskich 4/1
Lek. Buraczewska Sabina, Orzeszkowej 6
Dr. Butrym Adam, Starowiślna 39
Lek. Capińska Krystyna, Zielona 4
Dr. Ceptowski Józef, Wola Duchacka — Orkana 7
Lek. Chmielarczyk Władysław, Lenartowicza 9

Lekarze chorób kobiecych:

Dr. Kelhofer Artur, Starowiślna 70
Dr. Konstantynowicz Antoni, Dietla 85
Lek. Lewicka Wanda, Smoleńsk 10

Lekarze chorób dziecięcych:

Dr. Pająkowa Eugenia, Lubelska 24
Lek. Piotrowski Marian, Topolowa 35

Chirurdzy:

Dr. Knoreck Jan, Ostring 3
Dr. Kostarczyk Stanisław, Friedleina 12

Dermatolog:

Dr. Żydłowicz Władysław, Floriańska 22

Neurolog:

Dr. Szarf Zygmunt, Starowiślna 33

Lekarze dentyści:

Dr. Czadowski Edmund, Radziwiłłowska 8 b
Lek. Pielowa-Brożyna Zofia, Pierackiego 9
Lek. Małyszczyk Jadwiga, Kasprowicza 15/4
Lek. Maryniakowa Helena, Limanowskiego 18
Lek. Stankiewicz Witold, Pierackiego 25

Uprawniony technik dentystyczny:

Mühlradówna Gabriela, Zamojskiego 5

NIEDZIELNE DYŻURY LEKARZY W KRAKOWIE na dzień 31. I. 1943

Lekarze ogólni:

Dr. Chudzicki Jan, Limanowskiego
Dr. Cisek Adam, Wrocławska 11 a
Lek. Czapliński Zbigniew, Św. Gertrudy 2
Lek. Czartoryska Maria, Starowiślna 62/3
Dr. Czernerowa Jadwiga, Prochowa 11
Lek. Czernik Rudolf, Bronowice Wielkie Azory 434
Dr. Czyżowski Władysław, Pędzichów 9

Lekarze chorób kobiecych:

Dr. Białek Stanisław, Lubicz 27
Dr. Lewicka Wanda, Smoleńsk 10/7
Dr. Kwaśniewski Bolesław, Dietla 66

Lekarze chorób dziecięcych:

Dr. Paully Maria, Siemiradzkiego 5
Dr. Romanowski Jan, A. 29 Listopada 70

Chirurdzy:

Dr. Kowalczyk Jan, Dietla 83
Lek. Kręcina Jan, Krowoderska 34

Dermatolog:

Dr. Bednarczykowa Małgorzata, Starowiślna 21

Neurolog:

Dr. Brzezicki Eugeniusz, Biskupia 7

Lekarze-dentyści:

Dr. Drozdowski Jerzy, Ostring 5
Lek. Cyrkowicz Janina, Garbarska 16
Lek. Dominik Kazimierz, Zyblikiewicza 5
Lek. Chadżijew Donczo Iliew, Lelewela 17
Moncewicz Natalia, (Potockiego 1) Ostring 1

Uprawniony technik dentystyczny:

Wójtowicz Franciszek, Mogilska 11

Druk: Z. K. W. Kraków, Universitätsstraße 19a